

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOL GALLISSÀ, director comercial
ALBERT VENGUET, director de màrqueting i subscripcions
JOAN SERRA, director de producció
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**SORPRÈN QUE ESTIGUI
TAN BEN CONSERVAT**

Ramon Tremosa
i Balcells

Professor de teoria econòmica a la UB
www.ramontremosa.cat

VITA BREVIS

CDC no
és un
partit

El castell de Mur

Dos amics pallaresos ens han dut a fer una excursió exquisida. En un dia ventós i radiant, de blau intens com tants n'ha fet aquest mes d'agost al Pirineu, hem entrat a Catalunya pel Pont de Montanyana en direcció a Tremp i hem trencat cap al castell d'Alsamora. La carretera fa poc que és asfaltada i permet avançar seguint el curs del riu Noguera Ribagorçana, fins a prop de l'inici de l'espectacular congost de Mont-rebei. Abans d'arribar-hi un brogit intens ens indica que el riu recupera momentàniament el seu antic esplendor: des del pantà d'Escales tot just baixa un petit rierol (en diuen cabal ecològic de 2 metres cúbics per segon) però per un canal hidràulic subterrani paral·lel al riu entre Sopeira i el Pont de Montanyana, que en 30 quilòmetres permet un salt d'aigua de 70 metres de desnivell per generar energia, s'aboquen al riu 30 metres cúbics per segon. El paratge llavors esdevé espectacular i feréstec en extrem i té un punt culminant quan topem, abans de trencar cap a Alsamora, amb l'església romànica i la torre de Girbeta: penjades 150 metres en vertical sobre el riu, fan d'entrada al congost de Mont-rebei des del nord.

A ALSAMORA HEM APRECIAT LA TORRE DE GUAITA circular de 15 metres d'alçada, una de les vint construïdes a la Ribagorça i al Pallars Jussà quan aquestes eren terres de frontera, en els segles X i XI. Durant aquests segles les incursions dels sarraïns, forts encara a la cara sud del Montsec, eren freqüents i forçaven tothom a refugiar-se en aquestes torres inexpugnables. Situades a dalt de serres i pujols, totes les torres eren visibles entre si i per mitjà de senyals de fum avisaven ràpidament dels atacs, fet que limitava moltes vegades les pèrdues a la cremada de les collites i dels estris de treball.

HEM FET UNA MARRADA FINS A CASTELLNOU de Montsec, on hem visitat els voltants de la casa on hauria nascut Gaspar de Portolà, primer governador de Califòrnia. La casa pairal és un castell quadrat sobri i imponent, amb una ampla portalada gòtica; és llàstima que no tingui un ús civil o turístic que en permeti la rehabilitació. Fem camí cap al Noguera Pallaresa i quan veiem el pantà i el congost de Terradets s'albira sobre una roca el castell de Mur. Fet de pedra blanca, el castell dibuixa una esvelta silueta triangular, com si fos una nau. Des del castell la vista és espectacular i sorprèn encara més que avui estigui tan ben conservat: referenciat per primer cop l'any 969, Arnau Mir de Tost, senyor del castell, va conquerir des d'aquí Àger el 1031 i ràpidament la frontera es va desplaçar cap al sud. El difícil accés féu que el castell de Mur perdés la importància militar que havia tingut i restés abandonat durant segles. Valença, filla d'Arnau Mir, es casà amb el comte Ramon IV de Pallars el 1056, els quals iniciaren la construcció de la veïna col·legiata de Santa Maria de Mur. D'aquesta església provenen les fabuloses pintures murals que avui es troben repartides entre el Museum of Fine Arts de Boston (les de l'absis central) i el Museu Nacional d'Art de Catalunya (les d'un altar lateral). Els treballs de recuperació i restauració d'aquest entorn la converteixen en lloc de visita obligada: l'església, tant per dins com per fora; el claustre romànic, amb capitells que encara conserven decoració escul-

CARLES DE MIGUEL

“Fem camí cap al Noguera Pallaresa i quan veiem el pantà i el congost de Terradets s'albira sobre una roca el castell de Mur. Fet de pedra blanca, el castell dibuixa una esvelta silueta triangular, com si fos una nau”

tòrica, i el clos tancat de l'antiga canònica són una veritable meravella.

HEM DINAT EN UNA CASA DE PAGÈS ESPLÈNDIDA, d'aquelles que fins fa pocs anys eren tot un món quasi autosuficient: casa, església, cementiri, escola, era, hort, cellers, sitges, trulls... En visitar-la sembla que estiguem trepitjant escenaris de la gran novel·la pallaresa *Les veus del Pamano*, de Jaume Cabré, de la qual fins ara en sé cinc edicions i set traduccions. La feina de restauració de la masia que n'estan fent els propietaris és una tasca de generacions, com ho fou també la seva construcció, i les llargues explicacions que ens fan evocar el llibre *Records de quan feia de pagès*, del pallarès Josep Castells.

A LA TARDA HEM VISITAT EL POBLE DE VILAMOLAT de Mur. Fins fa poc deshabitat, d'ençà que la Generalitat hi ha fet arribar l'aigua potable ja hi ha cases restaurades i famílies censades. Aquest poble és una metàfora del Pallars Jussà: la carretera asfaltada el situa a menys de trenta minuts de Tremp i les esplèndides vistes el fan potencialment molt atractiu per viure-hi. Amb un mínim d'infraestructures un poble i una comarca poden començar a competir en igualtat de condicions; sense ràpids accessos, però, el poble i la comarca queden fora de joc i el progrés hi passa de llarg.

LA VEÏNA COMARCA DE L'ALTA RIBAGORÇA té un accés més fàcil que el Pallars Jussà i ha sabut crear-se una imatge de marca turística en els darrers anys: gràcies a Sant Climent de Taüll, a l'estació d'esquí i al balneari de Boí, la comarca és fàcilment ubicable en el mapa per a tothom i la promoció turística ja hi està arrencada. El Pallars Jussà hauria de crear-se també una imatge semblant, però abans caldria procurar-hi un accés ràpid per mitjà d'un túnel. La Vall Fosca, els tresors de Boumort, el parc cretaci de la conca de Dellà, la vall dels voltors de la Terreta i el conjunt monumental de Mur tenen un potencial més que suficient. I és que la sensació que em va deixar la visita al castell i a la col·legiata de Mur segueix essent avui encara la mateixa: com és que mai abans no hi havia estat?

Jordi
Graupera

Governar no ho és tot. Dóna poder, capacitat econòmica i la possibilitat de liderar el relat institucional. Però no ho és tot. Convergència no governa enlloc, i portava tants anys governant que ha oblidat que tota la política no es fa des del DOGC, o des d'un despatx. CDC va néixer com un moviment. Centristes, liberals, conservadors, socialdemòcrates, independentistes, regionalistes, gent disposada a fer país, a reconstruir una nació a punt de morir. Tants anys de govern ho han fet oblidar. El que muntava ballades de sardanes a Sabadell, el que ensenyava català als andalusos a Terrassa, aquests van fundar Convergència. Qui són avui? On són? És aquesta gent la que fa país, perquè el país encara no està fet, i cada cop són menys els que l'estimen. Els que han fet *eyeos.org* en català, els que duen la revista europea *Cafè Babel* en català, els que aguanten els esplais, la blogosfera, els investigadors que marxen, els enginyers que han fet un robot que parla català, els professors, els estudiants que rebutgen comunismes de saló, els que no volen ser okupes, els que tenen cura de parlar bé la llengua, els immigrants que aprenen l'idioma, els empresaris que etiqueten en català. Qui diu als joves que llegeixin Joan Sales, Segarra, Porcel, Padrals, Alzamora, Vila, Sostres? Qui aposta per ells? Què fa CDC per ells? CDC no és un partit. ERC sí que ho és. I es procura la supervivència electoral lluny de CDC. CDC ha de fer el múscul, i un dia ERC farà el referèndum. Però el país avui no s'arregla amb un referèndum, avui encara queda molt per fer, i CDC té 1 milió de vots i l'oportunitat de fer-ho; i deixar-se de reunions a Barcelona per mesurar-se el diàmetre del melic.